

Jaarstukken 2024

Algemeen beeld

Provincie Gelderland

In behandeling PS
woensdag 16 april 2025

Bezoekadres: Markt 11, 6811 CG ARNHEM
Postadres: Postbus 9090, 6800 GX ARNHEM
Telefoon: (026) 3599999
E-mail: post@gelderland.nl
Website: www.gelderland.nl

 provincie
Gelderland

Algemeen beeld

Algemeen beeld

Hierbij bieden wij uw Staten de Jaarstukken 2024 aan. De Jaarstukken laten de uitvoering en de resultaten zien van onze organisatie. Dit was het eerste volle jaar waarop onze coalitie van BBB, VVD, CDA, ChristenUnie en SGP haar stempel kon drukken. We geven een beeld op hoofdlijnen en de gevolgen voor het provinciaal huishoudboekje. Dit doen we per ambitie.

Eerst schetsen wij de grotere politieke context waarin wij werkten. Medio 2024 trad het Kabinet Schoof aan. Dit wordt gevormd door PVV, VVD, NSC en BBB. Het Kabinet zet in op veiligheid en recht, bestuurlijke hervormingen en sociaal-economische maatregelen. Zij kan ons helpen met het bereiken van onze doelen. Het Kabinet moet nog op stoom komen. In Europa trad de nieuwe Europese Commissie aan (Von der Leyen II, 2024-2029). Haar prioriteiten veranderen richting: defensie & veiligheid, duurzame welvaart & concurrentievermogen en democratie & sociale rechtvaardigheid. Dit als antwoord op geopolitieke ontwikkelingen in veiligheid, concurrentie en digitalisering. Ook op Europees niveau blijft er aandacht voor druk op de samenleving, op water, voedsel, natuur, energie en klimaat. Voor ons gaat het bij water gaat zowel om kwaliteit oppervlaktewater, grondwater als drinkwatervoorziening.

In deze grotere context hebben wij uitvoering gegeven aan ons coalitieakkoord *Gewoon doen* (2023-2027). Positief is dat we nu verder kunnen met de verbinding A15-A12 (traject ViA15), dat het goed gaat met onze OV-aanbestedingen en dat we een achterstand hebben ingehaald op gebied van VTH voor soortenbescherming. We zijn blij met de 9.600 woningen die gebouwd zijn, met de samenwerking op Defensie, met onze vele impulsen op innovatie en plattelandseconomie en bijvoorbeeld met het actieplan kernenergie. We zijn gestart met het opstellen van de Omgevingsvisie. Met het Rijk en onze partners werken we aan het Ruimtelijk Arrangement en de landelijke Nota Ruimte.

We konden niet alles doen zoals we zouden - of wilden - doen. Dit Kabinet koos voor een koerswijziging op de aanpak landelijk gebied, waar wij al veel voorbereidingen voor hadden getroffen. Het is nog zoeken naar doorbraken op stikstof, zeker na de uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024. Het is zoeken naar verdere doorbraken op (woning)bouw en netcongestie. Het is omgaan met personeelskrapte bij de bedrijven en partners die de uitvoering doen. Het is omgaan met toenemende druk op de ruimte, met nu ook zoekgebieden voor Defensie. We hebben direct te maken met onduidelijkheid over toekomstige vulling van het Provinciefonds. Wij hebben indirect te maken met veranderingen in het Gemeentefonds, waardoor gemeenten vanaf 2026 minder kunnen (mee)doen. Zo is het niet makkelijk werken aan ruimte, economie, leefbaarheid en andere doelen.

We hebben een nieuwe participatieverordening. Deze past bij ons beleid *Meedoen met provincie Gelderland*. Als één van onze instrumenten zetten we het GelderlandPanel in. Daarmee doen we onafhankelijk en gedegen onderzoek naar wat inwoners vinden van ons werk.

Er waren ook trieste gebeurtenissen in 2024. Eén daarvan betreft het instorten van de brug bij Lochem. Dat heeft ons als opdrachtgever voor de bouw diep geraakt.

In 2023 startte een verdiepend onderzoek naar sociale veiligheid en werkdruk onder medewerkers. Dat onderzoek maakte onderdeel uit van de wettelijke verplichte Risico-inventarisatie en evaluatie psychosociale arbeidsbelasting (RI&E PSA). Het bijbehorende plan van aanpak is in 2024 door de organisatie vertaald in een programma Welzijn. De focus ligt op 3 pijlers: leiderschap, cultuur en processen. De uitvoering is gestart op de pijlers leiderschap en cultuur.

In 2024 rondde KPMG het onderzoek af naar vermeend ongewenst gedrag van commissaris van de Koning John Berends. De onderzoekers gaven geen oordeel over het handelen van de heer Berends. Tijdens een Statendebat over het KPMG-rapport koos de heer Berends ervoor om niet terug te keren. In heel 2024 werkte Henri Lenferink als waarnemend commissaris. Het proces voor het benoemen van een nieuwe commissaris is in 2024 gestart. In een extra Statenvergadering op 11 februari 2025 hebben uw Staten Daniël Wigboldus aanbevolen als commissaris van de Koning in Gelderland. Op woensdag 19 maart 2025 is Daniël Wigboldus officieel geïnstalleerd als onze nieuwe commissaris van de Koning.

Financieel beeld

Met ingang van 2024 zijn de herijkte Keuzes voor een duurzame toekomst geïmplementeerd. Het jaar 2024 is hierdoor voor een aantal budgetten een opstartjaar geweest. Bij veel ambities zijn er daardoor kleinere verschillen tussen begroting en realisatie zichtbaar in de structurele budgetten. Naar aanleiding van de accountantscontrole vorig jaar zijn we ook samen met Deloitte aan de slag gegaan om meer grip te krijgen op het subsidieproces en de juiste lastneming op meerjarige subsidies. Dit heeft onder andere geleid dat we in het laatste kwartaal een actieve uitvraag doen naar de actuele uitgavenplanningen voor meerjarige subsidies. Dit heeft in meerdere gevallen geleid tot een aanpassing van de te boeken last voor de betreffende subsidie en daarmee een afwijking tussen begroting en realisatie.

Verklaring accountant

De Jaarrekening van onze provincie, gedateerd 16 april 2025, is gecontroleerd door Deloitte. Wij zijn verheugd om u te kunnen melden dat de accountant voornemens is een goedkeurende verklaring te verstrekken voor de getrouwheid van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de provincie Gelderland op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In het vervolgvoorstel van de Jaarstukken reageren wij op het accountantsverslag.